

МІНІСТЕРСТВО ЮСТИЦІЇ УКРАЇНИ
ПЕНІТЕНЦІАРНА АКАДЕМІЯ УКРАЇНИ

МІЖДИСЦИПЛІНАРНІ ПІДХОДИ ТА ПЕДАГОГІЧНА МАЙСТЕРНІСТЬ

У ПІДГОТОВЦІ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ
ТА ПІДВИЩЕННІ КВАЛІФІКАЦІЇ ПЕРСОНАЛУ

ІНТЕГРАЦІЯ

КОМПЕТЕНТНІСТЬ

РОЗВИТОК

*III Міжнародна
науково-практична конференція
29 квітня 2026 року, Чернігів – 2026*

**ІНСТИТУТ ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ І ОСВІТИ ДОРОСЛИХ
НАЦІОНАЛЬНОЇ АКАДЕМІЇ ПЕДАГОГІЧНИХ НАУК УКРАЇНИ
ЛЬВІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
БЕЗПЕКИ ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ
(КАФЕДРА ПРАКТИЧНОЇ ПСИХОЛОГІЇ ТА ПЕДАГОГІКИ)
ЧЕРКАСЬКИЙ ІНСТИТУТ ПОЖЕЖНОЇ БЕЗПЕКИ
ІМЕНІ ГЕРОЇВ ЧОРНОБИЛЯ НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ
ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ УКРАЇНИ
ДУНАЙСЬКИЙ ІНСТИТУТ НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ
«ОДЕСЬКА МОРСЬКА АКАДЕМІЯ»
MILITARY CENTER OF SPORT TRAINING
RTU LIERAJA ACADEMY, LATVIA
UNIwersytet Pomorski w Słupsku, SŁUPSK, POLSKA
WROCLAWSKI UNIwersytet, WROCLAW, POLSKA
OSTFALIA UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES, WOLFSBURG, GERMANY**

**МІЖДИСЦИПЛІНАРНІ ПІДХОДИ ТА ПЕДАГОГІЧНА
МАЙСТЕРНІСТЬ У ПІДГОТОВЦІ ЗДОБУВАЧІВ
ВИЩОЇ ОСВІТИ ТА ПІДВИЩЕННІ КВАЛІФІКАЦІЇ
ПЕРСОНАЛУ**

**INTERDISCIPLINARY APPROACHES AND PEDAGOGICAL
SKILLS IN THE TRAINING OF HIGHER EDUCATION
STUDENTS AND STAFF DEVELOPMENT**

Матеріали II Міжнародної науково-практичної конференції

29 квітня 2026 року

Чернігів

УДК 005.591.11:005.336.5:37.091.12-057(082)

М 58

*Рекомендовано до друку вченою радою Пенітенціарної академії України
(протокол № 8 від 25 травня 2026 р.).*

Головний редактор:

Аніщенко В. О. – доктор педагогічних наук, професор.

Редакційна колегія:

Шаранова Ю. В. – кандидат педагогічних наук, доцент;

Олефір Л. І. – кандидат юридичних наук, доцент.

Міждисциплінарні підходи та педагогічна майстерність у підготовці здобувачів вищої освіти та підвищенні кваліфікації персоналу: матеріали Міжнародної наук.-практ. конф. (м. Чернігів, 29 квітн. 2026 р.) / голов. ред. В. О. Аніщенко; Пенітенціарна академія України. Чернігів : ПАУ, 2026. 745 с.

До збірника матеріалів Міжнародної науково-практичної конференції увійшли публікації закордонних і вітчизняних учених і практиків, здобувачів вищої освіти. Наукові доробки присвячені актуальним питанням професійно-педагогічної діяльності викладачів закладів вищої освіти, формуванню та розвитку педагогічного іміджу та майстерності. Велика низка публікацій висвітлює інноваційні підходи та етико-психологічні аспекти професійно-педагогічної діяльності в сучасних умовах.

Видання буде корисним для науковців, викладачів, аспірантів, здобувачів вищої освіти різних рівнів вищої освіти.

УДК 005.59.11:005.336.5:37.091.12-057(082)

Interdisciplinary approaches and pedagogical skills in the training of higher education students and staff development: materials of the International scientific and practical conference (Chernihiv, 28 April 2026) / edited by V. Anishchenko; Penitentiary Academy of Ukraine. Chernihiv: PAU, 2026. p.

The collection of materials of the International Scientific and Practical Conference includes publications of foreign and domestic scientists and practitioners, higher education students. The scientific papers are devoted to topical issues of professional and pedagogical activities of teachers of higher education institutions, the formation and development of pedagogical image and skills. A large number of publications cover innovative approaches and ethical and psychological aspects of professional and pedagogical activity in modern conditions.

The publication will be useful for researchers, teachers, postgraduate students, and students of different levels of higher education.

Матеріали викладені в авторській редакції з незначними коректорськими правками. Відповідальність за точність поданих фактів, цитат, цифр і прізвищ несуть автори.

Електронна копія збірника безплатно розміщується у відкритому доступі на офіційному сайті Пенітенціарної академії України (<https://pau.edu.ua/materials-of-scientific-conferences/>) у розділі «Видання. Матеріали наукових конференцій»)

© Пенітенціарна академія України

Помогайбо О. В., Іващенко А. М.	432
ОКРЕМІ ПИТАННЯ ЕТИЧНОГО ВИКОРИСТАННЯ ЦИФРОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ У ПІДГОТОВЦІ ПЕРСОНАЛУ ДЕРЖАВНОЇ КРИМІНАЛЬНО-ВИКОНАВЧОЇ СЛУЖБИ УКРАЇНИ	
Ковальська П. Г., Бруневич В. М., Кеменяш А. А.	435
ЦИФРОВІ ТЕХНОЛОГІЇ У СИСТЕМІ ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ ПЕРСОНАЛУ ДЕРЖАВНОЇ КРИМІНАЛЬНО-ВИКОНАВЧОЇ СЛУЖБИ УКРАЇНИ	
Ковтанюк І. І., Ковтанюк М. С.	441
ДИНАМІЧНИЙ УРОК У ЦИФРОВУ ЕПОХУ ЯК ЗАСІБ ПІДВИЩЕННЯ МОТИВАЦІЇ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ ЗА ДОПОМОГОЮ GOOGLE VIDS	
Коломоєць А. М.	445
СИМУЛЯЦІЙНО-КЕЙСОВА ТЕХНОЛОГІЯ ФОРМУВАННЯ ПСИХОЛОГІЧНОЇ ГОТОВНОСТІ ЗДОБУВАЧІВ ДО ДІЯЛЬНОСТІ В УМОВАХ РИЗИКУ	
Корж Д. А., Григоренко Т. В.	449
ВИКОРИСТАННЯ АРТ-ТЕРАПЕВТИЧНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У ПІДГОТОВЦІ МАЙБУТНІХ СОЦІАЛЬНИХ ПРАЦІВНИКІВ ДО ПРОФІЛАКТИКИ ПРОФЕСІЙНОГО ВИГОРАННЯ	
Костишин Е. І.	453
ІНТЕРАКТИВНІ ІННОВАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ VR/AR У ВИЩІЙ ОСВІТІ: СУЧАСНІ ПІДХОДИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ	
Красковський Є. М.	457
СИТУАТИВНЕ МОДЕЛЮВАННЯ ЯК ІННОВАЦІЙНА ТЕХНОЛОГІЯ ФОРМУВАННЯ ПРАКТИЧНОЇ ГОТОВНОСТІ ПЕРСОНАЛУ ДКВС ДО ЗАСТОСУВАННЯ СПЕЦІАЛЬНИХ ЗАСОБІВ	
Krichker O., Ghron V.	460
ARTIFICIAL INTELLIGENCE IN TEACHING ENGLISH READING SKILLS	
Кучма В. О.	463
РОЛЬ ІННОВАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ В МАЙСТЕРНОСТІ ВИКЛАДАЧА ЗАКЛАДУ ВИЩОЇ ОСВІТИ ДСНС УКРАЇНИ	
Левичева К. Д., Григоренко Т. В.	466
ІННОВАЦІЙНІ МЕТОДИ (АРТКОУЧИНГ) У ПІДГОТОВЦІ МАЙБУТНІХ СОЦІАЛЬНИХ ПРАЦІВНИКІВ ДО РОБОТИ З ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦЯМИ	
Лілік О. О.	470
СИНЕКТИЧНИЙ МЕТОД ЯК ЗАСІБ ІНТЕНСИФІКАЦІЇ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ	

СЕКЦІЯ 1

СУЧАСНІ АСПЕКТИ ПРОФЕСІЙНО-ПЕДАГОГІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

ВИКЛАДАЧА ЗАКЛАДУ ВИЩОЇ ОСВІТИ

1. Kовтаниук І., Тарасова О., Закарлиука І. Capabilities of the Canva web service for creating educational videos to improve the effectiveness of the educational process in flipped learning. *CTE Workshop Proceedings*. 2025. Vol. 12. pp. 108–175.
2. Медведєва М. О., Жмурко О. І., Криворучко І. І., Ковтанюк М. С. Організація продуктивної взаємодії між учасниками освітнього процесу в умовах дистанційного навчання: аналіз сучасних додатків. *Науковий часопис*. 2021. Т. 1, № 80. С. 248–255.
3. Тітова Л. О., Ковтанюк І. І. Цифрові інструменти для підтримки інклюзивного навчання: можливості та виклики. *Проблеми підготовки сучасного вчителя*. 2025. № 2(32). С. 17–24. DOI: 10.31499/2307-4914.2(32).2025.345801.

Коломоєць А. М.,
*викладач кафедри психології діяльності в особливих умовах
Національний університет цивільного захисту України,
м. Черкаси, Україна*

СИМУЛЯЦІЙНО-КЕЙСОВА ТЕХНОЛОГІЯ ФОРМУВАННЯ ПСИХОЛОГІЧНОЇ ГОТОВНОСТІ ЗДОБУВАЧІВ ДО ДІЯЛЬНОСТІ В УМОВАХ РИЗИКУ

Професійна діяльність у сучасних умовах безпекових викликів вимагає від фахівця не лише високого рівня теоретичної підготовки, але й здатності діяти в ситуаціях невизначеності, дефіциту часу, інформаційного перевантаження та підвищеного емоційного напруження. В умовах воєнного стану, зростання техногенних ризиків і соціальної нестабільності проблема формування психологічної готовності здобувачів до діяльності в умовах ризику набуває не лише освітнього, а й стратегічного значення.

Психологічна готовність у сучасній українській психології розглядається як інтегративна характеристика особистості, що забезпечує здатність до мобілізації внутрішніх ресурсів та ефективного виконання професійних завдань у складних умовах [1, с. 114]. Вона включає систему професійно значущих мотивів, установок, знань, навичок саморегуляції та відповідальних моделей поведінки [2, с. 71]. Водночас у реальній практиці підготовки здобувачів часто спостерігається дисбаланс між когнітивною складовою навчання та розвитком емоційно-вольових і поведінкових компонентів готовності.

У цьому контексті постає необхідність впровадження педагогічних технологій, що дозволяють не лише передавати інформацію, а й формувати досвід дії. Однією з таких технологій є симуляційно-кейсова, яка поєднує аналітичний потенціал кейс-методу та динаміку симуляційного моделювання.

Симуляційно-кейсова технологія базується на поєднанні діяльнісного, компетентнісного та рефлексивного підходів до навчання. Її методологічною основою є положення про те, що особистість формується у процесі активної взаємодії з умовно змодельованим середовищем, максимально наближеним до реального професійного контексту [3, с. 21].

На відміну від класичного кейс-методу, який переважно орієнтований на аналітичне обговорення ситуації, симуляційно-кейсова технологія передбачає включення здобувачів у рольову та поведінкову взаємодію з елементами часових обмежень, інформаційної невизначеності та морального вибору. Це дозволяє створити освітній простір «керованого ризику», у якому формується досвід професійного реагування без реальної загрози для життя та здоров'я.

Принциповими характеристиками технології є: професійна автентичність сценарію; наявність ризикогенного фактора; інтеграція когнітивного, емоційного та поведінкового рівнів реагування; обов'язковий структурований дебрифінг.

Симуляційно-кейсова технологія реалізується у кілька послідовних етапів.

1. Проектувальний етап. Викладач розробляє кейс, який відображає типову або кризову професійну ситуацію. У змісті кейсу закладаються елементи неповної інформації, конфлікт інтересів, етичні дилеми, потенційні ризики. Важливо, щоб сценарій не мав єдиного «правильного» рішення, а стимулював критичне мислення.

2. Симуляційний етап. Здобувачі розподіляють ролі, отримують інструкції та включаються у відтворення змодельованої ситуації. У межах цього

етапу актуалізуються емоційні реакції: тривога, мобілізація, сумнів, відповідальність. Формується досвід поведінкової активності в умовах ризику.

3. Аналітико-рефлексивний етап (дебріфінг). Саме дебрифінг є центральним елементом технології. У процесі обговорення аналізуються прийняті рішення, їх мотивація, емоційні стани учасників, ефективність командної взаємодії. За даними сучасних досліджень, саме рефлексивне осмислення досвіду забезпечує його трансформацію в стійкі професійні компетентності [3, с. 58].

Ефективність симуляційно-кейсової технології зумовлена активізацією низки психологічних механізмів:

- механізму емоційного залучення, що сприяє глибшому закріпленню навчального матеріалу;
- механізму когнітивної реконструкції, який дозволяє переосмислити стереотипні моделі реагування;
- механізму рефлексії, що забезпечує усвідомлення власних реакцій і розвиток метакогнітивних умінь;
- механізму групової підтримки, який сприяє формуванню командної згуртованості.

Завдяки цьому формується не лише знання алгоритмів дій, а й внутрішня готовність приймати рішення в умовах моральної відповідальності [2, с. 158].

Симуляційно-кейсова технологія комплексно впливає на всі структурні компоненти готовності:

- 1) Мотиваційний компонент – через усвідомлення значущості професійного вибору та прийняття відповідальності.
- 2) Когнітивний компонент – через аналіз варіантів рішень і прогнозування наслідків.
- 3) Емоційно-вольовий компонент – через відпрацювання навичок саморегуляції.
- 4) Поведінковий компонент – через формування алгоритмів професійної дії.

Особливої актуальності набуває розвиток морально-психологічної стійкості, оскільки діяльність у ризикогенних умовах часто супроводжується необхідністю прийняття складних етичних рішень.

Ефективність технології залежить від: професійної компетентності викладача; чіткої структурованості сценарію; створення психологічно безпечного освітнього середовища; систематичності застосування.

Викладач виступає не лише організатором, а й фасилітатором групових процесів, забезпечуючи баланс між емоційною напругою та підтримкою.

Досвід впровадження симуляційно-кейсових занять у підготовці здобувачів безпекового профілю демонструє позитивну динаміку показників стресостійкості, впевненості у власних професійних можливостях та здатності до командної взаємодії [4, с. 129]. Здобувачі відзначають підвищення рівня внутрішньої готовності до реальних професійних викликів.

Симуляційно-кейсова технологія є інноваційним інструментом формування психологічної готовності до діяльності в умовах ризику. Вона забезпечує інтеграцію знань, досвіду, емоційного залучення та рефлексії, що відповідає сучасним вимогам професійної підготовки фахівців. Її впровадження сприяє розвитку стресостійкості, моральної відповідальності, професійної самосвідомості та здатності до прийняття рішень у складних ситуаціях.

Список використаних джерел

1. Максименко С. Д. Психологія особистості : підручник. Київ : КММ, 2017. 296 с.
2. Кокурн О. М. Психологія професійної діяльності в особливих умовах : монографія. Київ : Інститут психології імені Г. С. Костюка НАПН України, 2019. 384 с.
3. Пометун О. І., Пироженко Л. В. Сучасний урок. Інтерактивні технології навчання : наук.-метод. посіб. Київ : А.С.К., 2020. 192 с.
4. Черненко О. М., Кравчук В. С. Психологічна підготовка фахівців цивільного захисту в умовах воєнного стану : навч. посіб. Черкаси : НУЦЗ України, 2023. 210 с.

Наукове видання

**МІЖДИСЦИПЛІНАРНІ ПІДХОДИ ТА ПЕДАГОГІЧНА
МАЙСТЕРНІСТЬ У ПІДГОТОВЦІ ЗДОБУВАЧІВ
ВИЩОЇ ОСВІТИ ТА ПІДВИЩЕННІ КВАЛІФІКАЦІЇ
ПЕРСОНАЛУ**

**Матеріали III Міжнародної науково-практичної конференції
(м. Чернігів, 29 квітня 2026 року)**

Відповідальні за випуск	Аніщенко В. О.
Редактори літературні	Аніщенко В. О. Шарапова Ю. В.
Комп'ютерна верстка і макетування	Аніщенко В. О.

За достовірність інформації у тезах доповідей
відповідальність несуть автори публікацій

Підписано до друку 25.05.2026 р. Формат 60×90/8.
Друк ~~різографія~~. Гарнітура Times New Roman. Ум. друк. арк. 93,12.
Тираж 100 пр. Зам. № 136/25.

Редакційно-видавничий відділ Пенітенціарної академії України
14000, м. Чернігів, вул. Гонча, 34.

Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи до Державного
реєстру видавців, виготовлювачів і розповсюджувачів видавничої продукції.
Серія ДК № 8016 від 23.11.2023 р.